

Sy-li spěwaš,
Pilnje džělaš,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosc ma;
Bóh pak swěrný
Prez spar měrný
Čerstwosc da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džělaš
Wšědny dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ći khmana
Žiwnosc je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedželske lopjeno. ↳

Budawa ła kóždu sobotu w Esmlerjez knižiczišćerńi w Budyschinje a je tam ła sčtwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostać.

Konfirmazija.

Mat. 8, 23—27.

Jesuf ła wješe we kóžzi psches jěsor Genezaret. Lubońnje ła hladnuje čzišta woda tuteho morja. Čłónczko ła wěczi s jańnych njebež a syboli ła w žolniczłach. Móre hory wuhladaš koto wo koto brjoła, wuhladaš je tež mufkach delkach we wodze. Zuni, miły wětšik čžeri pomalu Jesufowý a tych wučžobnikow čžolnik f brjohaj, a tón knjes je pokhilił ła wuju hłowu f wotpočžowanju. Na jene dobo ła sbehnje traščne njewjedro. Tofte, čžorne mróčžele ła njebo sačžahnyte a łačłónczko sačžmife, ła wowy wihor wuje a torha s horowych dolinow, jańnje ła sablystnje a ła wuje hrimotuje, nahke žolny ła nawaleja, a bjes mozy hrajka ła waby čžolnik na wodzi, do wyškofosče posbehnjeny, do hlubiny saštorčežny, žolny jón spytaju póžžrečž. Wleđa bojošž sapšchimnje wučžobnikow, ła njertna hrosa leži na woblicžach starych kóžžnikow, w někotrym móřskim strašče derje wupruhowanych; podarmo spytaju nawalnych žolnow ła dowobaracz a tšchepotajo wubudža čžisše dřemazeho ła nješa: „Nježe, pomhaj nam, my kónž wošmjemy.“ A hlaj, njes tšchenny mi jedyn muž, tón wobłhowa mēr a rjeknje: „Wjelečž a woněm!“ A wětry a žolny ła lehu, čžisčina sačžehnje na morjo, a mērni ła sažo čži wučžomnizy.

Wy, lube wójnške pacžerške džžeczi, šče tež ła wědłwjo wšchelačich wulčich njewjedrow: tón wójnški wihor torha s gwałtom kóžž nascheho luda; wihory wšchelleje nuy njetaju kóžžicžku ži wjenja jednotliwych čžłowjekow; njemērnie njewjedro sačhadžuje w někotrej wutrobje. Gusto a we wšchelim nastupanju budžecže tež wy ła runacz wučžobnikam wot njewjedra tšchenny. O, ła byščeže po jich pschikładže pola teho knjesa ła bi ptali wutrobj

mēr a pokoj, čžisčinu a trošht! Dža budžecže tež wy dobyčž nad njewjedrom.

Kóžž tšch dwanačže japosčłow s Jesufom jěže psches jěsor Genezaret a doježe po strašnym njewjedre do mērneho pschista-wa. Póžžičho je wona s nowa wujěka, s njewidomnym Jesufom, na to wulke, daloke a ščeroke morjo tšch ludow, kóžždy jednotliwy tšch japosčłow je s malym čžolnikom ła wješ do wšchelim stron tuteho morja. Šak mējachu woni ła tola wupróžowacz a bēžičž pschecžiwu žolnam tuteho morja! Žolny teje hidy, teje njewěry, teho pschecžehanja, čžerjene wot romškeho žžžorštwa a póhanštwa, ła s mozu nawalachu a čžyčhu póžžrečž tu kóžž, na kotrežž ła čži wučžomnizy wješechu pod šchryštžowej žhorju. Ale w čžaku najwjetšeho njewjedra čžile kóžžnizy ła f Jesufej wólachu wo pomoz, a wón je te žolny smērował, ani wrota teje hele jich nješju pschemohke.

Šnjesowa kóžž je tež nascha žyrkej, do kotrežž wy, lubi mšodži fšchecženjo, jako jeje nětk wotrošžene stawy sašupicže, jako kóžžnizy. W mērnyh čžaku, kelko žolnow njewěry a pschecžehanja ła tola na nju walesche, šak njewjedro na nju praškasche! Gusto bu strach, husto nuy na ta próštwa: „Nježe, pomhaj nam, my kónž wošmjemy.“ A pscheco sažo je Jesuf tole džiwje morjo smērował, a mērna móžesche ta kóžž sažo dale jěčž, ženje mērnišcha džžli nětko pschi šwončownym njewjedre! A šak droha je tale kóžž. Nēchtón je ju mjenował tu pschekupšku kóžž, kiž nješe te šchazy njebeškeho kraleštwa; tu wójnšku kóžž, kiž jěže na ludowe morjo do horzeje bitwy s hrěchom, se ła njercžu a s čžertom; tón malý wukhowanski čžolnik, do kotrehožž někotři čžekaju pschi njewjedre čžaka; ptaježe tež wy ła bi na nim wukhowanje!

Lube paczerške džeczi, tež našche žiwjenje je tajka lódž. Dženka wona wotjédže i pschistawa staršcheju domu, wona jédže psches hluboke njesnate morjo pschichoda, wona jédže do pschistawa wěcznosce. Sady waš pschistaw staršcheju domu, to slote, sbožomne džeczaststwo; kaš tola šwěrnny nan a luba maczer kóždy wichor teho spytowanja, kóždu žolmiczku teje frudoby jahnašchtaj, kaš wonaj směrrowašchtaj našchu mlodu wutrobu! Husťo budžecze wróczjo myšlicz na tón měrnny powětr, kiž we wěrjaznym domje staršcheju knježesche. Nětk wotstorcžicze šwój czołnik, a i wami wjele tyžaz mlodych kóžnikow.

Kajka budže wjesba? Za krótka: Bórny šo wostawa lahodna kóž, hdyž wichor howri; někotre žiwjenje šo do czaša stónczi we wójnikim njewjedrje! Za dolha: někotre šdychujenczko šo wuwinije sprózneje wutrobje: hdy dojédžemy do pschistawa wěcznosce, hdy naš wupšchehnje tón knjes? Tu lóžka: o derje tym, kotrymž pschichodny wětr popšcheje měrnny wjesbu! Pscheju ju wam wšchitkim. Ale my stari to wěmy: i wjetšcha budže ta wjesba tola trochu wobczěžna a njeměrna: Wuczobnizy mjenja, šo derje dojédža, dofelž maju Jesuža pschi šebi, a tola do tajkeho njewjedra pschiindu. Tež wy macze nadžiju a wješele na Jesužu, ale šchtó wě, kaš rucze budže njewjedro sakhadžecž! Haj, šchtóž ma Jesuža we kóžzi, tón rachnuj i tajkim njewjedrom: šty šwět jemu mēra njepopscheje. A Jesuž šam praji: „Chze-li šchtó mój wuczobnik bycz, tón wšmi šwój kšchiz na šo.“ „Šsu-li mje hidžili, dha budža-waš tež hidžicž.“ Móžno, šo dolhi czaš czishe pojédžecze. Wichor šo drubdy posdže šbēha, ale wón pschiindže, ša 43 lēt hrožesche wjele czorneho njewjedra na njebju wózného kraja, tola jenož i našdala; nětk je šo wužypało. Tak tež człowjek dolhi czaš w czichim wjedrje kłodži, stóncznje šo paš na jeho hłowu czorna njeměrna žaloscz wužypa.

„A hlaj, wulke njewjedro šo šbēže na morju, tak šo bē ta kóž je žolmami pschifryta.“ Šchtó dha je to do straschného wjedra, kiž wam hrosy? Kóždy wšchaš ma šwój strach. Zuni wichor duwa, kóžnik šebi šda secher jēcž, njekedžbuje na hwěšdy, mišnje pucz a na jene dobo šajédže na škašu, a kóž šo roškama a rošbite dešti a hrjady pluwaju šwjercha wokolo, to drube šo ponóri. Tajki zuni wichor je liwkošcz; kaš šo i nim tak derje a po šdaczju bjes stracha jédže! ty njekedžbujesč wjazy na šwój pucz, na hwěšdu Božeho šłowa, doniž i nastróženjom njewidžišč, do fajkeho šmjertneho njesboža je twoja dušcha šajēka. Zuni wichor je dwěl: njekedžbuje šo wjazy domēricž duwanju šwójateho ducha, ale dasč šo czēricž wot khablateho ducha człowjekow, šabludžišč šo a njepšchiindžesč do pschistawa šbóžneho wotpoczinka w Jesužu. Tola wichor móže bycz tež kruty, šurowy, torhath; někotry kóžnik i tšchepjetazej wutrobu na njón špomina. Wón hrosy tež wam na wašchej wjesbje. Šacz dotal mēšesche nade wšchem doscz. Móžecze paš tež šapadnycz do kłodoby; ach wona je kaš lóžymny wichor wot polnowy, kiž rēša do pschemjersnjenyh stawow. Dotal šče czēřtwa a czili: móže paš tež pschiincž khoroscž, a ta wrjeknje tež najšhlnižcheho wo šemju, kaš wichor dub powali, a mjeta jeho wokolo na khorolozju, kaš morjo hraška i njemóžnym czolnikom. Tu kšwilu dže do přēdka i mlódney mozu, bórny šo šlēha šlabošcz do pschetriebanyh stawow, wona šo runa temu pscheczimnemu wichorej, kiž naš horjedžerzi a precž czēri wot puczja ša praweho pošnateho, a i našchej šnadnej mozu šo pscheczimno temu ničjo njewuczini. A kaš i pschihateje mróczjele blyšš dnyri a kóž rošmjecze, tak lohzy wichor pschicžeri žaloscz do twojeho žiwjenja a twoja dušcha mrēje w njej. Tež wšchelka staroscž do tebe šchwika kaš krupy, a štyškoscz cze tyšchi kaš pošmurne hri-manje. Še wobškoržaze myšle hrēcha dla, to špytowanje cze wološo mjeta kaš wichoriza; ta czežka wina cze kaš wichor czēri precž wot Boha, wobczěžuje twoju dušchu, šo šo ponóri w šadwēlowa-

nju, kaš šhlyny wětr kóž do hlubokosce štorka. Š kaš někotry wichor tola hrosy wjesbje kóžže našcheho žiwjenja! Š kaš někotre žolmy ju ponóricž špytaju! Pschescžehanje na wšchē móžne wašchije i wohidnym wóczkom, i hrosnym šłowom, i hanibnym škufkom, wono je kaš žolma, kiž šo na tebe wali a chze cze potepicž. Šida je strony njekšescžijanškich ludži, wona šbije tón lubošny pschencžny šhw na twojej wutrobje, kaš krupy i mróczjele mlode šwjelečka na polu, a powedži jón je šymnej mokrotu šapuseženja. Šy jédžecze won na morjo žiwjenja, a we wutrobje šo wam štyška?

Šaš šo wětry šurowja a naš žolmy traška!

Šdže dha pschistaw namaka kóž a czjoda našcha?

Šdyž šo njewjedro na morju šbēhnje, je bórny njebjo šamrócžene, toška mška šo šlēha na wodu, a žaneje hwěšdy šwětlo šo njepšchecžišczki psches mróczel a mšlu. Šchtóž potom na morju jédže, móže nimale wěscze na to licžicž, šo šwój kónz namaka. A hdyž wichor teje nišy naš wobdawa, dha husťo žaloscz kaš toška mróczel šo šbēha psched našchimaj woczomaj, dha je našch pucz kaš pucz psches czimowy doš, kaš wjesba w czornej czmi a husťo potom šhubišč i woczom jašnu hwěšdu Božeho šłowa a šdychujesč:

Šaš psched našchim woblicžom njebja hwěšdy šaidu!

Šdžcha i našchim czolnikom wješka mēra našdu?

Tak móže tež waš, lubi mlóžki kšchescžijenjo, na wjesbje psches morjo žiwjenja husťo jene czimowe njewjedro trjedicž. Tež do wašcheje wutrobje husťo šacžehnje hrosa, kaš na jēšoru Genezaret do wutrobje wuczobnikow. Wašchi staršchi je šwojeho dolheho našhonjenja, wašchi bratšja po wójnikich wobczěženjach, wjedža doscz a nadoscz powjedacz wo hrosbnym czašu. Šētr a Šandrij, Šakub a Šan, tyžaz krócz wupruhowani kóžnizy, maju hrosu, šo kónz wošmu. Šelko jich tola kónz šjerje w tajškim hrosbnym czašu! Šelko kóžow šo ša lēto na morju roškama a ponóri, šelko kóžicžkow žiwjenja je šo w straschnym wójnikim njewjedrje roškamašo a tepiko! Šdyž my staršchi wróczjo hladamy, šelko czolnikow našcheho lētnika, šotrež něhdy i nami wješele wotjédžechu, je šo roškamašo, na czēle abo na dušchi a runa šo šrudnym powoštankam něhdy hordeje kóžže! Woni njebju wobštali we wichorje, njebēchu šo derje doscz pschihotowali ša šwoju wjesbu.

Šchtó dha trjeba kóžnik, šo by šwoju kóž tež pschi najštraschnišchim njewjedrje do mērneho pschistawa dowješ? Dobre, šhlyne wješka, wožebje nawróczne wješko. Šryž kóž wjazy šwoje wješka nima, njemóže po šwojim runym puczju dale, žolmy ju šacžerja tu a tam a wona je šhubjena. Tež tón czolnik našcheho žiwjenja trjeba i prawej, dobrej wjesbje šwoje wješka. Tajke wješka šu modlitwa, Bože šłowo, kšērlušč. Wone špēchujja našchu wjesbu, šdžerža ju po prawym puczju. Šo nawróczne wješko paš je ta wēra. Šdyž wona kručze džerzi, dha tež psches morjo najwjetšich czimowych njewjedrow wěscze dojédžemy do mērneho pschistawa; hdyž šo wotškama, mišnjemy prawy pucz a šmy wěcznje šhubjeni. Šlatowēra je ša kšchescžijana kaš šłabe lahodne wješko ša kóžnika: wón šo na njo njepušchēza. Šaš tu wuczobnizy: „Šnježe, pomhaj nam, my kónz wošmjemy.“ Šdyž paš šu našwarjeni a šašo wērja dha bu czicho, dha šu wumóženi. Š njeshubcze šhlyni, škašokrutu mēru! Šdyž na jēšoru wichor žolmy wali, dha pschiindže wjele šłota na šwjerch, ale tež drohotne parole morjo won czijka na brjōh. Tež wójnik wicher je wjele šłota, dotal we hlubinje człowšteje wutrobje potajeneho, na šwjerch pschijesč: hidu, kžu, hrubošcz, šurowošcz, lichomštwo atd. Šeho runja paš tež slote parole kšrobšocze, woporlivoscze, lubošcze i wóznemu krajej, wožebje paš wēry a modlitwy. Šašhowajmy je šebi. A kaš pschi hrozazny njewjedrje šebi kóžnik wěšty grunt pyta ša šwoju kóžizju, tak budž ta modlitwa nam našcha dobra

kótwiza, s kotrejž hwoj čolnik we njemjdrje derje saforjenimy na tón najwěšćišchi grunt, na najtmjerdšchu skalu, kiž je našch Bóh. Ta modlitwa nam da tón mēr do wutrobny, so nje-powalni stejimy, kaž našch lubowany křezor, hdyž tež wscha skóscž so na njeho mēri, a kaž našch Bismarck, tón njeapomnity pře-njeje haprleje, tón twjerdny dub. Ta modlitwa nam dawa mēr do wutrobny a na woblicžo, so s wótrym a bjesbojasnym wóczkom hladamy a džemy na najstraschnišchim pucžu, kaž Luther na pucžu do Wormsa, a by-li so tam mjerwiko s čzertami.

Žana kódcž njewotjēdže bjes praweho doměrliwego wodžerja. Kódcž němšeho luda ma hwojeho křezora sa wodžerja a s nim derje jēdže na žolnowym ludowym morju. Čzolnik wascheho žiwjenja mēj teho Knjesa sa wodžerja. Na njeho hladaječe kaž kódcžnik na njebjesku hwěšdu. Něhdy pschiūdže Pētr k temu Knjesej psches morjo: hdyž wón dele hlada na žolmny a so jich boji, dha so wón ponóri a žolmny du psches njeho. Sdyž pak wón na teho Knjesa horje hlada, dha wón bjes stracha dže psches žolmny. Tak tež wy njestraschnje poczehnjecže, hladajo na Jesuša. Wasch Knjes a Ebóžnik Jesuš Khrystuš wodži wjēklo čzolnika džěscža, so jemu dowěrjajeho, psches morjo:

Jedny wobarnuje naš, hdyž naš trjehi hróšbnj čzaš.

Pomoz wscha je Knjesowa, wón je našcha sernicžka.

Khryst Khris, na morju pschi naš stej!

A w našchim tekscže čitamy: „Duž stany wón a wobhrošy wētram a morju; dha wschitko woczichny.“ Naz jako tamny kral Knuth s pohozny, kotryž hebi thrón da natwaricž na brjoshy a morju pschifasa: Smēruj so! Tola podarmo. Niz jako persiski kral Kserkses, kotryž s wulkim wójskom cžehnjesche pschecžimo Gri-cham a da dolhi móst natwaricž psches nětk tak husto mjenowane Dardanelle, so bychu wojazy se huchej nohu po nim psches morjo šhli. Tola wichor rostorže tutón móst, a njemóžny kral da roshněwany to njepokluschne morjo s rjeczasami krjudowacž. Tež druhi móst wichor s nowa podtorha. Niz Kserkses mējesche morju rosklajowacž, ale Bóh tutemu kralej: tu dyrbja so šlenticž tvoje horde žolmny!

Młodži křescžijienjo, kaš hylny je tola našch Bóh! Te žolmny cžerwjeneho morja ma wón we hwojej mozy, so wone israelskim džěczom po huchej semi cžahnyčž dadža, egyptowske wójsko pak potepja. Jordana wodu wón wrócžo džerži, a bjes mosta cžehnje tón wuswolentny lud do hwojeho kraja. A tu Jesuš tón jěsor šmēruje, na kotrymž so wón wjese, wón móže tež tvoju wutrobu šmērowacž, tak njemērna hacž tež je w nozy, pschetož:

Khwaleče Knjesa s wutrobu, s rtom kóždu hodžinku!

Khryst Khris, cži wētr, cžma hlužitej!

A njech wón tež po šdacžu spi, w prawym cžazu wón wotucži; pschetož tón wajchtaš israelski njespi ani njedrēma. Wjetscha dhyli Bóh Knjes nusa njebudže. Sdyž wichor duje, křicž nastawa, dha cže wobarnuje móž Knjesowa. Njech schucži a schumi, njech torha a storfa, jene šlowo jeho rta, jedny pokim jeho ruki a wscho je cžicho! Tež wy budžedže pola njeho cžiči, kaž nastróžane džěczo pschi njewjdrje sa nanowej ruku:

Po tym mórškim njewjdrje a po straschnj bēdže

Čaš psches žolmny cžichomme mērny čzolmi kředže.

Žunu pschiūdže kmjercž na tebe kaž njemērna žolma. Dha prošch s wěrjajej wutrobu:

Sdyž wschē žolmny na mnje du, chžyl so ke mni šhlicž.

Ty chžyl w kmjertnym bēdženju nade mnu so kmilicž,

Sdyž so potom na njoh' spusčezesch, šticži cži wón hwoju prawizu. Se rženjom stupi tón Knjes do Getsemane, ale jako rjēš wón dže do kmjercže. Tak tež je. Njemērna kmjertna hrosa tebe drje pschimnje; džeržič-li so pak we wērie teho Knjesa,

dha móžesch s cžichej wutrobu hicž do kmjercže, kaž thžazy tvojich bratrow.

W dolhich rynch našch rjetow wonkach w polu so někotre mēstno wupróšni. Škmjercž tych bēdžerjow wotwoła. Tola uowi stupja na jich mēstna. Tež domach so někotry w pošlednim bēdženju wubēdži a hwoju kódcž do pschistawa domjedže. Jako dobri kódcžnizy stupeče wy na jich mēstna, jako křescžijienjo na mēstna dofonjanych, wot Knjesa wotwofanjych křescžijianow.

„Ludžo pak so džiwachu a džachu: kajki je to muž, so hu jemu wētry a žolmny pokluschne?“ Młodny křescžijiano, to je tón, kotrehož ty jenicžkeho trjebajsch sa wschón njemēr hwojeje wutrobny. Teho hebi wuswol sa wjēsbu psches žiwjenje! Šamjen!

Kř. w H—nje.

Na cžichi pjatk.

Škóš: Ach, wostaš pschi naš s hnadu —

Křicž cžezki docžerpjenn

Je nětk na Golgatha;

Dolh hrēcha šaplačenn

Bu psches kmjercž Ebóžnika.

Kónž ma wscha ból a hruboscž,

Wschón kmēch, wscho hanjenje;

Nětk khwata džakna luboscž

A Khrysta žalbuje.

Row nowy jeho křuje

Po cžestnym křowanju,

A luboscž hylny hje

Tam s jērej želnošcžu.

Epi derje, křicžowany,

Po hórškim cžerpjenju!

Twój nadawš dofonjany

Nam wschēm bē k dobheču.

Tam ranšchich serow jašnosčž

Nětk bóršy šabkšchcži,

A Wótza móž a krašnosčž

Cže s roma wubudži.

Ach, mēš ty kóžko šlane

We mojej wutrobje!

Dha tvoje jutry rjane

Tež mi hu žiwjenje.

Bych potom s tobu křodžil,

Křicž sa tobu hwoj nješl,

A so bych šbóžnosčž šlodžil,

Špēš s tobu do njebjēš!

K. A. Fiedler.

II.

Lutherowy nan.

(Pokraccžowanje.)

Lutherowy nan bē po wóhobje hředneje wulkošcže, brunjoj-teho woblicža, w kotrymž so kaž strowoscž, tak rošbudženosčž a šhutna wola wobrasowasche. Po dušchi bē pózcžiwneho smyšlenja, pobožny a k dobrej radže a k pomozny šwolnitwy. Jeho wobšhad bēšche pschecželnj a bjes strachoscžiwoscže šamo mjes wucženymi a wyšokimi. Mansfeldštaj hrabji so rad s nim šetkšchaj, a pola

měščežanow mějesche tajšeje křwalby, so jeho do měščežanšeho šastojnstwa wuřwolichu. To bě wulla čzeječ. Gohym kłowam bě wotkřileny, šchtož prajesche, mějesche jadro. Prášchany šo njeda šamolicež. Jako šo jeho Marcžin na dnju šwojeje duchowneje šwjeczišny pschi blidže woprašcha: „Luby nano, čzechodla seže taš pschecziwo mi byš? Mnichowstwo je tola šdobne, bójške žiwjenje“, dha psched wšchěmi knježimi wotmolwi: „Wy wuczeni, nješseže we šwjatym pišnje čžitali, šo mataj šo nan a macž čzešezicž?“ A jako jeho pschi tešle škladnosceži drušy na Marcžinowe powołanje š njebješ pokasachu, džesche: „Bóh nočžyl, šo by to čžertowe šcheridlo byš.“

Prawe kłowa na prawym měšče, njebojasnoscež, šwěrnoscež šwojemu roššbudženju, křutoscež pschecziwo šebi šamenu, napi- nanje wšchěch mozow a dowěra k Bohu, to wšcho je po nanje tež Marcžin namřel, we wojowanju ša najwšchšche křubla naložowal a taš jako prawy šyn hórnik čžiste šloto je šwjateho pišma wu- dobyš. Taš je šo nanowe žohnowanje na šynu a psches šyna na žhlym ludu dopjelnišo.

Jako bě nan bibliřku starobu dozpiš, to reka, šydomdžebate lěto pschecrocžil, bu š čžajnosceže do wěčžnosceže wotwolany. Wo šryedž maleho rožka 1530 bě Marcžin wot šwojeho bratra Jakuba powjeječ wo nanowej křowosceži dostaš. Wón naněj hnydom list napiša a jeho trošchtowasche je šbóžnym šašowidže- njom pschi Šbóžniku, a šo šo tu jeno wo hodžinku španja jedna. Na šmjertnym dnju 25. meje šo duchowny nana pašchešche, hacž tež wěri, šchtož je šhšchaf. Mrějazy wotmolwi: „Šdy byš to njewěriš, byš kaž blašš čžiniš.“ Marcžin hacle po jednacze dnjach we Šoburku list wo nanowej šmjerczi dostaš. Do njeho pohla- dawšchi džesche: „Nětko je mój nan tež njebohi“, wša šwoje psalmy a džesche do komorki, šo by šo modliš a wuplakal.

Šbóžni šu čži morwi, kotřiž we tym šnjesu wumru. Duch praji, šo wotpocžuja wot šwojeho džěka, a jich škutki du ša nimi.“ J. K.

Liřt M. Luthera,

pišany po wotemřecžu jeho nana.

Jako w lěče 1530 šafski šhurwjerch Jan do Augšburga na křěžorški šejm pucžowasche, pschewodžesche jeho Luther hacž do Šoburka. Tu we wyšokoležazym wjerchowškim hrodže pschebu- wajo dosta Luther 5. junija list, šo je jeho nan w Mansfeldže šemřel. Šišcheže na tym šamym dnju Melanchthonej šledowaze kłowa napiša :

Tale šmjercž je nje jara do šrudoby ponurika; ja nješpomi- nam jeno na čželne šwjastki, ale tež na šwjastki najššlódšcheje lubo- seže, pschetož š tehole mojeho nana je mi mój štworicžel daš, šchtož šym a mam; a hacž runje nje trošchtuje, šo je čžišche a we twjer- dej wěrije do Šhrystuža wuřnyš, dha wšchaf tola želnivoscež a do- pomnjecze na ššlódki wobkřhad š nim moju wutrobu taš hnuje, šo šmjercž ženje taš šazpiwal nješšym kaž nětkole. Ale „p r a w y š o p r j e c ž t o r h n j e p š c h e d n j e š b o ž o m a p š c h i ň d ž e k m ě r u.“ Wy wšchaf taš husto mřejem, přjedy hacž tón je- nicžki raš šemřejem.

Ja nětko herbštwu jeho mjena nastupju, šym nimale naj- štaršchi Luther š mojeho roda. Mi šo nětk pschibšlucha, niz jeno pschypadnje, ale woprawdže w šmjerczi do Šhrystuškoweho krale- štwu ša nim hieč, šchtož čžžyl nam wšchěm tón hnady dacž, kotre- hož dla šmy hubjenšchi hacž wšchitžy ludžo a šmy hanjenje psched wšchěm šwětom.

Taš dha nětko rudženja dla dale njepišam; šdobnje a prawje wšchaf je, šo ja, šyn, tajšeho nana wapšofuju, psches kotrehož je nje Wóž šmilnosceže štworiš a psches kotrehož pót je nje še- žiwil a to ščžiniš, šchtož něhdže šym. Derje paš šo wježelu nad

šym, šo je tešle čžajš docžafawšchi šwětko wěrnosceže widžecž mohš.

Šhwaleny budž Bóh we wšchitkich šwojich škutkach a wob- jamšnenjach šwojeje rady wěčžuje ! J. K.

Oberlin.

Šeho žiwjenje a škutkowanje w Šamjenjodole.

še wšchelakich žórkow wučerpaš

† Jan Bartlo.

(Wofracžowanje.)

A kaž hubjenje š drařtu a š domami w Šamjenjodole šteje- šche, taš hubjenje mějesche šo tam tež š polemi a jeli móžno, hišcheže hubjenšcho. Wšchudže roščesche malo došcež, na wjele křuchach woprawdže jenož njerjad. Duž tež šo šamo wě, šo nihto ničžo njemějesche, wšchitžy buchu lěto wot lěta šhudšchi a šapadowachu pschezo šhubje do dolha a myš. Šaj š ratařštwom šawěseže ženje nihdže šrudnišcho štašo njeje, hacž tudy bě. Šola wobstawasche šforo jenož š luteho rošdrjebjeneho granita a nihto nješjerjesche šebi prošu, ju prawje wobdželacž. Wšchitke pola běchu š wulkimi šamjenjemi kaž pošyte a wšchědnje pscherywachu je čžjody šwini, pytašo šebi na nich šwoju žyrbu. Šufi běchu š křuchami škalow nimale pschifryte, njes kotryniž šebi hórške wody štajnje nowe řecžnišcheža dřejachu.

Šajwjetšchemu dželej tutnych wobohich ludži šlužachu džiwje pšody, wošebje pšomuchi k njedošahazej jědži; š tutymi a š něšchto malo bėrnami žiwjachu šami šo a šwoje šwinje.

W najwjetšchim džělu lěta njemóžesche šo nihto do Ša- mjenjodola podacž, taš bješe dna běchu tam wšchitke pucže. W dešchěžilowym čžaju, abo hdyž šněš tajesche, walachu šo řeki wodow, hdžež čžžychu, š horow dele a šebrachu kóždy kuš pšodnjeje pšeršchče šobu přjecž. Nihto njerjadowasche jim džiwu, dřejazy běš a nihto njestajesche jich šchodowanju mjesy. We wěšthch čžajach štejachu kóžde lěto wšchě šufi pod wodu a buchu do njestro- wnych bahnow pschewobrocžene. Šchdy tam potom nihto š jeneje wšy do drugeje njemóžesche, kaš hacle, šo by šchto š Šamjenjodola won abo do njeho nuts mohš. Jeniežka krajna droha, kiž Ša- mjenjodol š dalšchej wokolnoscežu a š městami šjenocžesche, wot kotrejež paš běchu tež tam a jow jenož ššlědy widžecž, džěšche psches něhdže 15 šohčow šchěroku řeku Šreušchu, ale bješ mošta. Ludžo šhodžachu psches nju jenož po wulkich šamjenjach, kotrež běchu šebi k temu do njeje nawaleli.

Šadny džiw po tajšim, šo Šamjenjodolčženjo je šwojej wo- noscežu šforo w žanym šwiřowanju njestejachu. Šchtož tež by šo po tajšich hubjenych pucžach k nim podacž a šchto by š tajšimi hubjenymi, poš džiwimi ludžimi šchto čžžinič mēčž čžžyl. Pschetož woni běchu wšchitžy šami runje tež taš šanjerodženi, kaž jich pucže a ležomnosceže; njemějachu tež žaneje potrebnosceže, š druhimi ludžimi do šwiřowanja štipicž, pschetož na wiki ničžo njemějachu a šupowacž šebi tež wjele njemóžachu; teho runja nješacžuwachu tež žaneho požadanja, š ludžimi je šwojeje wokolnosceže wob- křhadžecž, pschetož woni šo š nimi ani řecžecž njemóžachu, dokelž šami šwoju, taš hrubu a šraženu řecž řecžachu, kotruž jim někotre hodžiny wot jich doša žadny čžłowješ njerošymjesche.

Šo paš by mēra jich hubjenštwu pošna byša, dha mějachu tež hišcheže robotu čžžinič, kiž bě hóršcha, hacž jich njepšodny kraj a jich njewješete klima, a kiž jich bješ pschēštačža čžžichčesche a jich wutroby šašakle čžžinjesche.

(Pšchichodnje dale.)